

Потенціал сталого розвитку дрібних аграрних підприємств в Україні

Пугачов М.І.

**Національний науковий центр
“Інститут аграрної економіки”**

12 квітня 2023 р.

Кількість підприємств

Загальна кількість суб'єктів підприємництва в АПК (на **01.01.2023**) - **91007** од.

З них:

юридичних осіб – 73182 од, в т.ч ФГ- 49567

ФОП – 17825, в т.ч СФГ - 1995

Малих ФГ – 50 %, в т ч. СФГ ФОП – 29 %

**землі в обробітку 3070 тис. га /частка від загального
обсягу с/г угідь – 7,2%**

Частка у валовому виробництві с/г продукції – 8,1%

Кількість ОСГ – 3,9 млн,

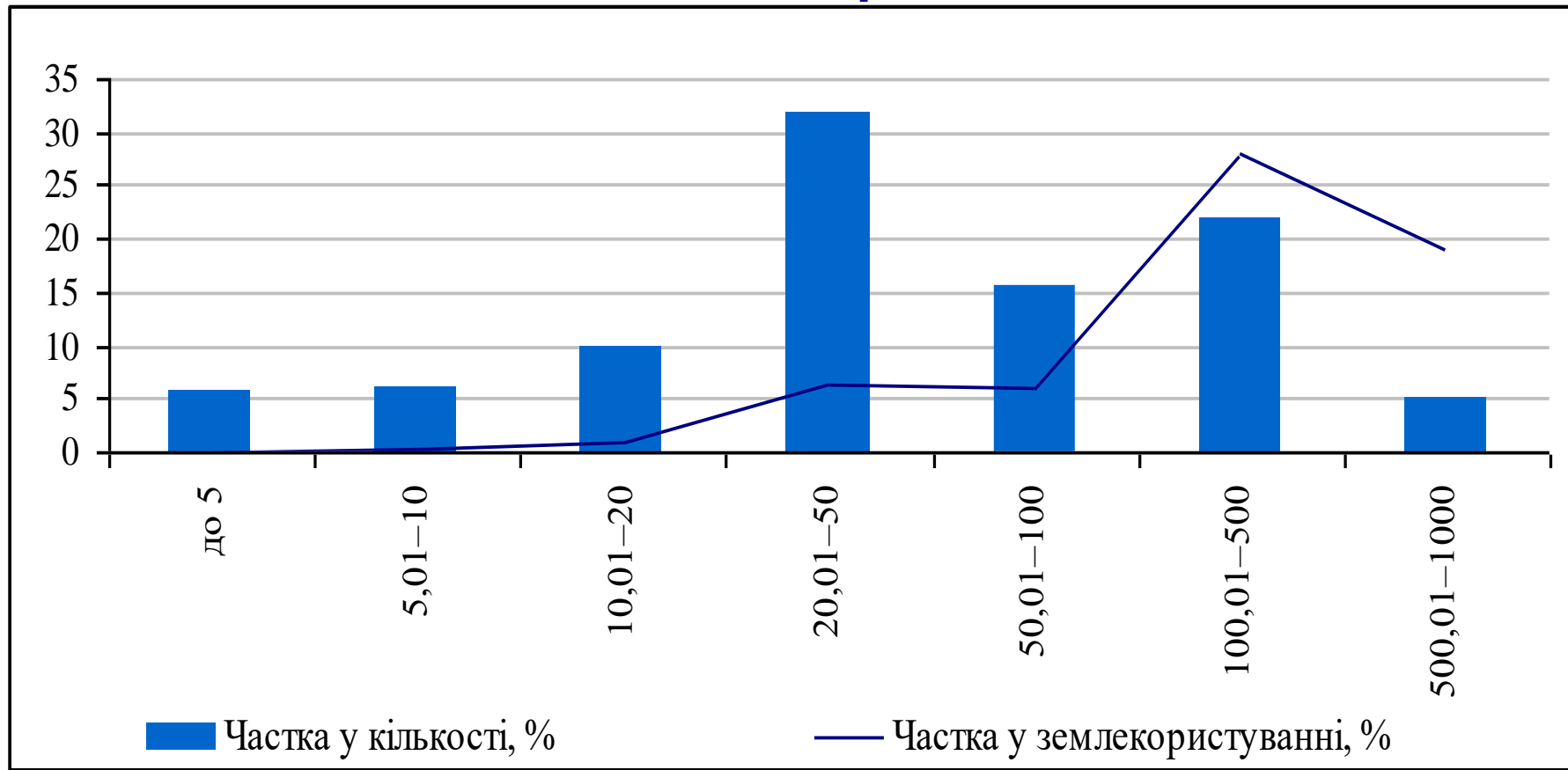
землі в обробітку 6120 тис. га /частка від загального обсягу сг угідь 14,3%

Частка у валовому виробництві с/г продукції – 12,5%

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР

Розподіл фермерських господарств за розмірами с/г угідь, 2021 р.

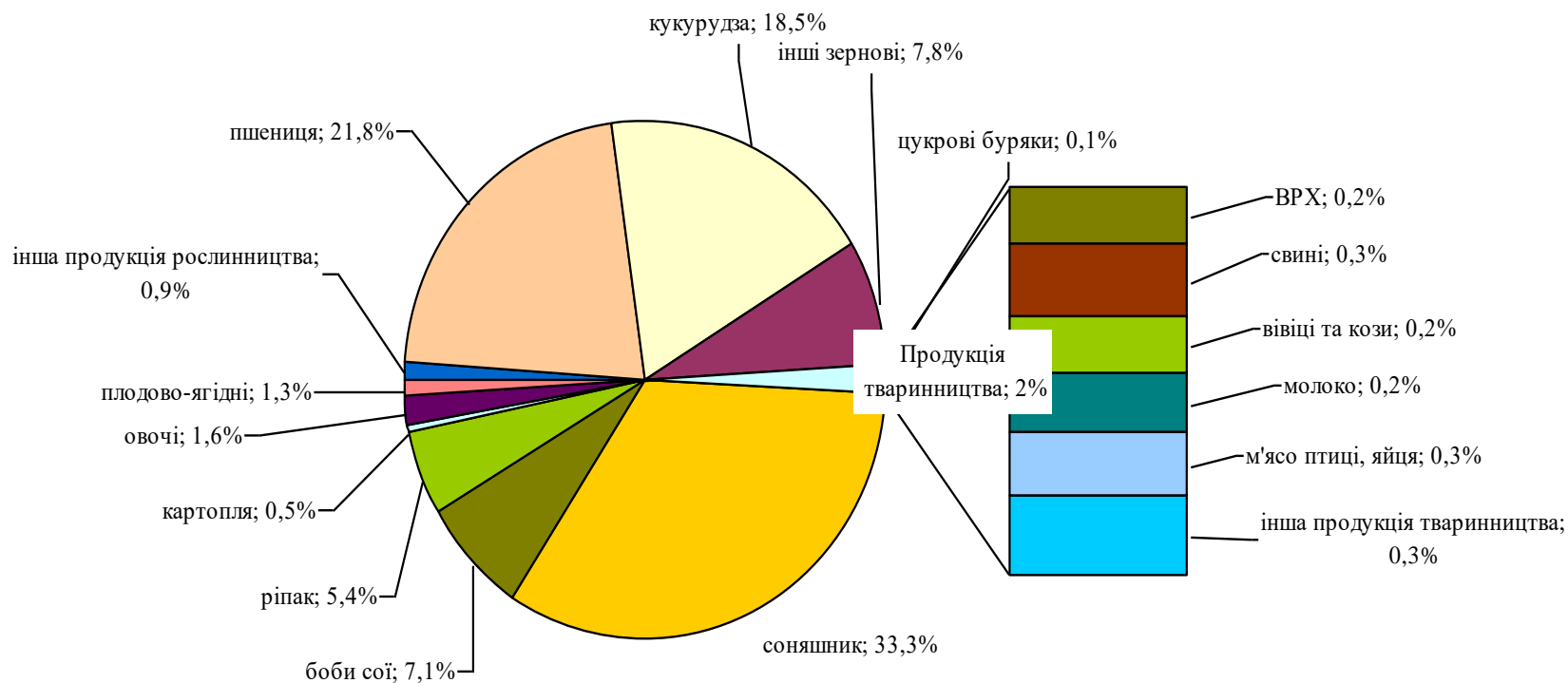

Виробництво продукції фермерськими господарствами, 2021

Всього продукції, млрд грн	90,2
у т.ч. продукції рослинництва	86,4
продукції тваринництва	3,8
%	13

Структура доходів малих фермерських г-в

Очікування фермерів та оцінка поточної ситуації

Намагаються стабілізувати діяльність господарства на поточному рівні («щоб не було гірше») - 45%

Шукають партнерів і кооперуються - 25%.

Згортають діяльність та/або консервують свої активи, щоб уникнути збитків - 5%

Скорочують основний і допоміжний персонал ферми, зменшують обсяги виробництва - 5%

Планують розширяти діяльність, збільшувати площі посівів, шукають нові ринки збуту, готові до змін і навчання - 20%

РИЗИКИ ТА ВИКЛИКИ

- Зменшення розміру земельного банку та скорочення посівних площ
- Від'ємна окупність виробництва
- Коливання попиту на зовнішніх ринках
- Ускладненість взаємовідносин з ритейлом на внутрішньому ринку
- Зміна традиційних експортних шляхів та додаткові супутні витрати
- Впровадження принципів належної сільськогосподарської практики
- Низька спроможність конкурувати з великотоварними господарствами
- Відновлення інфраструктури
- Непрогнозованість впливу прийняття нових законодавчих ініціатив

РЕКОМЕНДАЦІЇ

перегляд структури посівних площ та/або структури виробництва

перехід до енергоефективного виробництва;

диверсифікація діяльності, перехід від сировинного виробництва до створення ланцюгів доданої вартості;

налагодження сталої системи державних закупівель аграрної продукції;

забезпечення сталої мережі консультаційних послуг;

прискорення завершення імплементації нормативно-правової бази України до вимог Європейського Союзу

запровадження діалогу з доведення партнерам у ЄС, що Україна є посиленням в аграрній сфері для ЄС, що з Україною в складі ЄС стане могутнім глобальним гравцем

запровадження програм гарантування воєнних ризиків, механізмів відшкодування збитків громадянам і бізнесу за втрачене майно

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Дякуємо за увагу!